FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIR GORDON SLYNN FREMSAT DEN 17. SEPTEMBER 1981 [1]

Høje Domstol.

Den 6. juni 1979 offentliggjorde Europa-Parlamentet meddelelse om generel udvælgelsesprøve nr. PE/21/A på grundlag af kvalifikationsbeviser og prøver med henblik på oprettelsen af en ansættelsesreserve af fransk- og nederlandsksprogede fuldmægtige i kategori A, lønklasse 7 og 6. Bernard Michel, der på det tidspunkt var ansat ved Kommissionen i lønklasse B 3, ansøgte om deltagelse i udvælgelsesprøven. Udvælgelseskomiteen gav ham adgang til udvælgelsesprøven, men hans kvalifikationsbeviser var utilstrækkelige, hvorfor han ikke fik lov til at deltage i prøverne. I medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 90 klagede han over denne afvisning. Da den fastsatte frist var udløbet, uden at han havde modtaget noget svar, anlagde han sag ved Domstolen mod den stiltiende afvisning af hans klage, idet han gjorde gældende, at hans udelukkelse fra prøverne var retsstridig, fordi han besad de nødvendige kvalifikationer. Han påstod sig tillige tillagt erstatning. Både i sin replik og under retsmødet søgte sagsøgeren at få afgørelsen udvidet, således at der skete annullation af hele udvælgelsesprøven.

Meddelelsen om udvælgelsesprøven opstillede en række vilkår for deltagelse. Det væsentlige blandt disse var kravet om kandidateksamen inden for nærmere angivne områder »eller faglig erfaring . . ., der har ført til samme niveau«. Michel havde en sådan eksamen. Det næste trin i fremgangsmåden var »udvælgelse efter kvalifikationsbeviser«. Der blev givet points på grundlag af en skala på 40 og for at få adgang til prøverne, blev det krævet, at ansøgeren opnåede et samlet pointtal på mindst 60 % af mulige points. Efter at have fastsat kriterierne for bedømmelsen af ansøgernes kvalifikationsbeviser skulle udvælgelseskomiteen efterprøve hver enkelt ansøgers kvalifikationsbeviser. Der skete ikke nærmere angivelse af kriterierne.

I sin ansøgning om deltagelse i udvælgelsesprøven anførte Michel, at han foruden sin kandidateksamen i handelsvidenskab havde taget eksamen som »agrégé de l'enseignement secondaire supérieur pour les sciences commerciales«. Ligeledes havde han efter sin kandidateksamen gennemført et kursus ved Institut d'Études européennes ved Université Libre i Bruxelles fra 1978-1979, dog uden eksamensbevis. Han gav detaljerede oplysninger om sine skriftlige arbejder og sin ansættelse, både ved »Hoechst-Belgium« fra 1969-1975 og ved Kommissionen fra 1975-1979.

Der blev indgivet i alt 2 140 ansøgninger. Ved udelukkelse af ansøgere, der ikke opfyldte adgangskravene, blev tallet reduceret til 1 740. Blandt disse fik 1 455

1 — Oversat fra engelsk.

ikke adgang til prøverne. Michel, der var blandt disse, modtog en standardskrivelse, dateret 21. februar 1981, fra formanden for udvælgelseskomiteen. Det blev heri anført, at hans kvalifikationer var blevet bedømt på grundlag af de dokumenter, der som bilag medfulgte hans ansøgningsskema, i overensstemmelse med afsnit IV i meddelelsen om udvælgelsesprøve; udvælgelseskomiteen havde taget hensyn til indhold og niveau i enhver bestået universitetseksamen, efteruddannelse og faglig erfaring, men Michel havde ikke opnået det krævede antal points (24 af 40), hvorfor komiteen havde besluttet ikke at give ham adgang til prøverne. Det blev til slut anført, at udvælgelseskomiteen ville besvare enhver anmodning om yderligere oplysninger.

Efter at have modtaget denne skrivelse tilskrev Michel den 4. marts 1980 formanden for udvælgelseskomiteen og forespurgte, hvilke kriterier komiteen havde lagt til grund ved bedømmelsen af ansøgernes kvalifikationsbeviser, samt om antallet af points, som han havde opnået her. Da han i begyndelsen af juni endnu ikke havde modtaget noget svar, indgav han den 2. juni 1980 i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 90 en klage over komiteens afgørelse. Nogle få dage senere modtog han svar fra formanden for udvælgelseskomiteen, dateret den 9. juni 1980. Svaret havde form af endnu en standardskrivelse, hvori anførtes, at han var blevet afvist på grund af manglende faglig erfaring. Det blev videre anført, at der af hensyn til tavshedspligten vedrørende komiteens arbejde ikke kunne gives yderligere oplysninger. Det er blevet oplyst, at den samme standardskrivelse er blevet sendt til andre ansøgere, der har fået afslag, og som har udbedt sig yderligere oplysninger.

Michel var ikke tilfreds hermed og nærværende sag tog sin begyndelse den 6. oktober 1980.

Parlamentet har som det første påstået sagen afvist, fordi Michel indbragte sin klage i medfør af artikel 90 mere end 3 måneder efter datoen for meddelelsen af afgørelsen, der gik ham imod. Det anføres, at denne meddelelse er stemplet den 21. februar og må være blevet afsendt den samme dag, fordi det er Parlamentets praksis at datostemple brevene den dag, hvor de afsendes. Ved normal postgang ville det derfor være ankommet den 25. februar. Der skal dog i nærværende sag foreligge klarere vidnesbyrd for at overbevise mig om, at dette brev blev afsendt den 21. februar, ikke mindst fordi det andet brev af 9. juni blev modtaget i en kuvert, der øjensynlig af postkontoret var blevet datostemplet den 6. juni.

Michel anfører, at han modtog brevet af 21. februar den 3. marts. En række forhold er blevet fremført for Domstolen til støtte for, hvorfor det på den ene side skulle have været så længe om at nå frem, og hvorledes det på den anden side kunne være gået galt i posten. Jeg har ikke hørt noget anført, der kan så tvivl om Michel's oplysning, hvorefter han modtog meddelelsen den 3. marts, og jeg vil derfor tage denne dato som det tidspunkt, hvorfra tremåneders perioden løber. Dersom en institution ønsker en konstatering af begyndelsestidspunktet for en frist, må den efter min opfattelse fremlægge et bedre bevis for afsendelsen, f.eks. ved rekommanderet forsendelse.

Dette er imidlertid slet ikke det grundlag, hvorpå indsigelsen hviler. Klagen blev først modtaget den 4. juni — altså efter udløbet af den tremåneders periode, der begyndte den 3. marts. Michel har først hævdet, at den blev afsendt den 2. juni, og at dette er tilstrækkeligt. Efter min opfattelse er det ikke tilstrækkeligt. Klagen skal »indbringes« inden tre måneder. Den er ikke indbragt ved afsendelsen, men først ved modtagelsen. Det er videre blevet anført, at Michel kan støtte ret på artikel 80 i Domstolens procesreglement, der bestemmer, at dersom de procesfrister, som er fastsat i traktaten, i Domstolens statutter og procesreglement, ville udløbe på en søndag eller på en lovmæssig helligdag, forlænges den til udløbet af den følgende hverdag. Efter min opfattelse er dette ikk til nogen hjælp for Michel, for det første fordi artikel 80 ikke finder anvendelse på tjenestemandsvedtægten, og for det andet fordi den dag, hvor perioden udløb — den 3. juni — hverken var en søndag eller en lovmæssig helligdag. Artikel 81 i Domstolens procesreglement er ikke relevant, fordi den efter min opfattelse ikke finder anvendelse på frister, der fastsættes i tjenestemandsvedtægtens artikel 90.

Jeg er derfor af den opfattelse, at Parlamentets påstand, hvorefter sagen må afvises, må tages til følge.

Dersom jeg var nået til det modsatte resultat, måtte jeg have anerkendt en række af de anbringender, der er blevet fremsat af Michel, men have forkastet andre.

Jeg ville således have forkastet hans påstand om annullation af hele udvælgelsesprøven, fordi meddelelsen om udvælgelsesprøven talte om besættelse af ledige stillinger og oprettelse af en ansættelsesreserve. Om end meddelelsen ikke er ganske klar, synes det væsentligste formål at have været oprettelsen af en ansættelsesreserve, således som det fremgår af indledningen. Under alle omstændigheder blev dette og andre klagepunkter vedrørende udvælgesesprøven som sådan i nærværende sag fremført for sent under sagens gang.

Jeg kan heller ikke anerkende anbringendet om, at udvælgelseskomiteen har begået fejl ved bedømmelsen af kvalifikationsbeviserne ved at tage hensyn til såvel faglig erfaring som universitetseksamen. Dette anbringende hviler i det væsentlige på den del af meddelelsen, der angår adgangsvilkårene. Det fremgår klart af denne del, at adgangsbilletten er en universitetseksamen eller (i den franske ordlyd »éventuellement«) faglig erfaring. På dette trin kan faglig erfaring tydeligvis afgive et tilstrækkeligt grundlag, dersom kravet om en universitetseksamen ikke er opfyldt. Michel fik adgang på grundlag af sin universitetseksamen, og han behøvede ikke at støtte sig på sin faglige erfaring. Det næste trin er bedømmelsen af kvalifikationsbeviserne. Det påhviler udvælgelseskomiteen at fastlægge kriterierne, der her skal anvendes. Om end det efter min opfattelse ville have været meget bedre, dersom det under meddelelsens punkt III var blevet nævnt, at kvalifikationsbeviserne omfattede værker, udarbejdet efter universitetseksamen og faglig erfaring, så kan det efter min opfattelse ikke hævdes, at

udvælgelseskomiteen retligt begik en fejl ved at tage hensyn til disse ved bedømmelsen af ansøgernes kvalifikationsbeviser, især når bedømmelsen angik et så stort antal ansøgere, der havde adgang til udvælgelsesprøven.

Jeg kan heller ikke anerkende de anførte anbringender, hvorefter det ikke er blevet påvist, hvem der har foretaget den indledende udvælgelse, og at dette kan gøre resultatet ugyldigt. Jeg kan heller ikke anerkende, at man i en sag som den foreliggende skulle give tilladelse til, at der blev foretaget en sammenligning med bedømmelsesgrundlaget for en ansøger, der var bestået. Der kan være situationer, hvor en sag om forskelsbehandling stiller sig så bevismæssigt oplagt, at det kunne begrunde et sådant skridt. I nærværende sag er der imidlertid ikke den fjerneste anledning hertil.

På den anden side er der omstændigheder ved sagen, der efter min opfattelse er utilfredsstillende.

Det er klart, at det organ, hvem bedømmelsen af ansøgerne først og fremmest påhviller, er udvægelseskomiteen. Domstolen sætter ikke sine synspunkter i stedet for komiteens, blot fordi den er uenig. Alligevel kan Domstolen tilsidesætte en afgørelse eller tillægge erstatning, dersom de i udvælgelsesprøven opstillede betingelser ikke er opfyldt, eller dersom man på grundlag af det tilgængelige materiale er nået frem til et åbenbart urimeligt resultat. Domstolen kan ligeledes gribe ind, dersom begrundelsen er utilstrækkelig eller forkert, enten ved at tilsidesætte afgørelsen eller måske ved at begære mere fyldestgørende grund for derved at kunne fastslå, at der ikke har foreligget en retlig mangel, der medfører ugyldighed.

Ved flere lejligheder har Domstolen lagt til grund, at i tilfælde, der angår et stort antal ansøgere, kan udvælgelseskomiteen nøjes med en kortfattet begrundelse for afvisningen af en ansøger (jf. f.eks. sag 4, 19 og 28/78 *Salerno* mod *Kommissionen*, Sml. 1978, s. 2403, især s. 2417, præmis 29, og sag 89/79 *Bonu* mod *Rådet*, Sml. 1980, s. 553, især s. 563, præmis 6). Imidlertid gælder det, at »en simpel henvisning til den betingelse, som ikke er opfyldt, [kan] dog ikke være en fyldestgørende begrundelse, idet en sådan henvisning navnlig ikke kan give vedkommende tilstrækkelig oplysning om, hvorvidt afslaget er berettiget, eller om det derimod er behæftet med en mangel, således at dets lovlighed kan anfægtes« (*Salerno*-sagen, ibid.). En udvælgelseskomité kan ikke ved henvisning til sin tavshedspligt vedrørende sine rådslagninger hemmeligholde grundene til sin afgørelse (*Bonu*-sagen, præmis 5). Herefter kan ingen af de skrivelser, der blev afsendt af formanden for udvælgelseskomiteen, anses for at have opfyldt begrundelseskravet. Den første skrivelse opregnede de faktorer, som komiteen havde taget hensyn til, men undlod at nævne i hvilke henseender, Michel ikke havde opfyldt kravene. Den anden skrivelse begrænsede sig til de manglende faglige kundskaber som kvalifikationskrav, som han ikke opfyldte, men det gav overhovedet ikke nogen angivelse af det grundlag, som bedømmelsen hvilede på.

Videre befattede den anden skrivelse sig overhovedet ikke med de to øvrige foreskrevne kriterier.

Parlamentet har under sagen fremlagt ekstrakter fra udvælgelseskomiteens protokolleringer. Det fremgår heraf, at komiteen har vedtaget 4 kriterier til bedømmelse af ansøgernes kvalifikationer og tildelt dem følgende points: (1) en kandidateksamen, der gav mellem 19 og 22 points, (2) yderligere kvalifikationer på universitetsniveau (mellem 1 og 3 points), (3) anden uddannelse efter kandidateksamen (mellem 1 og 3 points), (4) faglige kundskaber (mellem 1 og 12 points). Det fremgår, at Michel blev tildelt de maksimale 22 points efter det første kriterium og intet efter de øvrige. Det er derfor ikke træffende at sige, således som det tilsyneladende sker i skrivelsen af 9. juni, at han fik afslag alene på grund af mangelen på tilstrækkelig faglig erfaring. Det var i lige så høj grad undladelsen af at tildele ham points for yderligere kvalifikationer på universitetsniveau eller for anden uddannelse efter kandidateksamen, der berøvede ham de to points, som han behøvede for at nå de 24 points, der som et minimum var nødvendige for at få adgang til prøverne.

Det kan meget vel have været, at der var grunde til, at hans efteruddannelseskursus og eksamensbevis blev vurderet til 0. Imidlertid lades Michel og Domstolen i tvivl om, hvorvidt disse overhovedet blev taget i betragtning, eller såfremt dette er tilfældet, hvorvidt de blev ganske forkastet. Videre er der heller ikke blevet anført grunde for, hvorfor der ikke blev givet points for hans langvarige karriereforløb. Der kan have været en grund. Det forekommer imidlertid særdeles bemærkelsesværdigt, således som sagen foreligger oplyst, at han ikke fik et eneste point ud af 12 mulige efter dette kriterium.

Om end der må lægges afgørende vægt på den kolossale opgave, der var pålagt udvælgelseskomiteen ved denne udvælgelsesprøve, kan det ikke lades ude af betragtning, at Michel alene behøvede to points ud af de 18, der yderligere kunne tildeles, for at give ham adgang til prøverne. Det forhold, at man ganske har undladt at tage hensyn til hans uddannelse efter kandidateksamen og hans eksamensbevis, samt det forhold, at man har undladt at begrunde, hvorfor hans faglige kundskaber blev ladt ude af betragtning, forekommer mig at være sådanne fejl fra komiteens side, at de kunne have begrundet indskriden fra Domstolens side, dersom sagen havde kunnet fremmes til realitetsbehandling — ved at annullere afgørelsen for så vidt angår ham og/eller ved at tillægge ham erstatning, skønt på ingen måde nødvendigvis den erstatning, som han har nedlagt påstand om.

Således som sagen stiller sig, må den imidlertid efter min opfattelse afvises.